

А. В. Яцик

Волино-Подільський артезіанський басейн

ВОЛИНО-ПОДІЛЬСЬКИЙ АРТЕЗІАНСЬКИЙ БАСЕЙН – басейн підземних вод на північному заході України. Лежить у межах Поліс. низовини, Волин. та пн. частини Поділ. височин, на тер. Волин., Рівнен., Терноп., Хмельн. та Львів. обл. Басейн охоплює структури пд.-зх. краю Сх.-європ. платформ (Ковел.-Ратнів. виступ, Волино-Поділ. монокліналь, Львів. палеозой. прогин. Неоднорід. тектоніч. розвиток території в період альпій. складчастості сприяв утворенню різних за походженням, складом і потужністю кайнозой. відкладів. Геол.-тектонічна будова зумовлює складну гідрогеол. структуру В.-П. а. б. На Зх. основні запаси прісних підзем. вод пов'язані із зоною тріщинуватості крейдово-мергел. товщі верхньокрейдового віку, яка виходить тут на поверхню або перекрита тонким шаром водопроникних відкладів. На Малому Поліссі осн. колекторами підзем. вод є антропогенні алювіал. та моренно-зандрові піски, на Розточчі – неогенові вапняки, пісковики, піски, мергелі. Решта території характеризується наявністю поверхів водонос. комплексів прісних підземних у зоні ефектів. тріщинуватості ефузивно-осадової товщі порід від докембрій. до неогенового віків. Зона актив. водообміну досягає глиб. 300–350 м. У межах басейну найсприятливіші умови для формування ресурсів підзем. вод існують на Волин. та Поділ. височинах, де верхньокрейдові та домезозойські породи залягають побл. денної поверхні і мають значну зону тріщинуватості, спричинену активізацією тектоніч. тріщин неотектоніч. рухами при утворенні височин та інтенсив. процесами вивітрювання порід при розвитку сучас. ерозій. і річк. мережі. Верхні водоносні горизонти живляться атмосфер. опадами, які випадають на вододіл. просторах і на схилах, а розвантажуються – в долинах річок. Через гідравліч. зв'язок цих водонос. горизонтів відбуваються процеси живлення і розвантаження водонос. горизонтів юрського, кам'яновугіл., девон., силурій., кембрій. та верхньопалеозой. відкладів на глиб. до 1000–1500 м.

В.-П. а. б. містить досить значні прогнозні ресурси підзем. вод – 13 млн м³/добу, при цьому на крейдовий водонос. горизонт припадає майже 9 млн м³/добу. Об'єм добового водозабору – 1 млн м³. За рахунок підзем. вод басейну здійснюється водопостачання Луцька, Рівного, Львова, Хмельницького, Тернополя.

Бібліографічний опис:

Волино-Подільський артезіанський басейн / А. В. Яцик// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-27558>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).